

Norske Landmænd,

udgivet af J. Schrøder.

N° 22.

Lørdagen den 2den Juni 1860.

4de Aarg.

Indhold.

Amerika. — Til Brug ved Dyrskuer. — Inden- og udenlandske Efterretninger.

Amerika.

Svor skal Nordboen nu fordelagtigt nedsette sig i denne Verdensdel.
(Fortsettelse fra No. 21.)

Mellem Ottawasfloden og Huronføen faar Nybyggere gratis Jord anvist, dog ikke over 400 Maal hver; de maa kun forpligte sig til at bygge et Trehus, bo paa Stedet og opdyrke 48 Maal inden Udløbet af 4 Aar. Disse 48 Maal regnes formodentlig som den passende Bidde, som en Mand med sin Familie formaar at rydde i Løbet af 4 Aar. Hele denne Egn er skovbevokset. Jordbunden er mere sandig end den pleier at vere i Nedre Kanada, hvorfor man anser den mest passende for Vinterhvede; men den er ialmindelighed for mager til at lonne sig selv efterat den er ryddet.

Mellem Ottawa og St. Laurentsfloden indtil Prescott har Landet et lignende Udseende. Ved Flodbredden findes enkelte gode Gaarde, som er i taalelig god Drift og har Humlehaver paa passende Steder. Herfra til Kingston og derfra igjen til Coburg er Egnen kun tilbels ryddet; lidt fuser Banetoget flere Mile itret gjennem Urskoven, hvor de fælde Trer og Grene endnu ligger urørte paa begge Sider af Banen.

Nordfor denne Linie findes der mellem Coburg og Toronto en bedre Landstrefning, som det har betalt sig godt at opdyrke. Hvor svært end det Arbejde synes at vere at omhugge Skoven, er det dog en af de behageligste Bessæftiggelser uendørs for en rask ung Mand med kraftige Arme. Der er vistnok købt om Vinteren, men Veiret er stadigt, og en frisk Mand kan i Ly af Skoven arbejde i Skjortemer Størstedelen af Vinteren igjennem. Man regner, at en Mand paa lidt over en Maaned kan hugge ned Treerne paa 4 Maal samt stable dem og Grenene op for at brennes, og ved stadig Ild kan man saaledes rydde 24 Maal i Vinterens Løb. Naar Skovbunden er bleven tør og varm, antændes Bedstaberne, hvorefter Asken spredes paa Jorden, og tidligt om Efteraaret faar man Hvede, som ialmindelighed giver en god Høst. Paa pas-

sende Jord med gunstig Belliggenhed kan en strevsom Mand, naar han faar Jorden for Løbet eller Intet, snart finde sit Udkomme. Men skal han betale saadanne Priser, som jeg hørte anføre — 5½ til 7 Spd. pr. Maal, hvordan saa Belliggenheden er, og man dertil beregner Verdien af hans eget Arbejde med Nydningen og den Tid, som gaar tabt inden den første Høst, saa er det intet Under, at Strømmen af Udvandrere i de senere Aar stadigt har trukket sig vestover til de aabne Moer, hvor Jorden er billigere og kan høstes allerede i det første Aar.

Efterat have passeret Hamilton fortsatte jeg min Reise gjennem Vest Kanada. Egnen er bølgeformet, og Jorden saa mere tilbrugt og frugtbarere ud. Kun saa Stykker er fuldstændigt ryddede, og mere end Halvparten er endnu be- dekket med urørt Skov. Men Trerne er uhyre høje og ranke og deres hurtige Vækst vidner om en frugtbar Jordbund. Egnen ligger ingenlunde udenfor Grensferne for den fordelagtige Maisavl, men dog var her forholdsvis kun saa Maismarker. Man er almindelig enig om dens Fordelagtighed, men paa dette Slags Jord krever det altfor strengt Arbejde at dyrke den. Den sidste Hvedehøst kan neppe have været betydelig, thi man ser meget saa Stakke udenfor Laderne, og disse er ikke store nok til at kunne rumme en god Afsgrøbe. Vist er det, at Høsten har været meget knap i Vest Kanada. Paa den bedste Jord bruger man ofte at veksle med Hvede og Klover; Kloveren nedpløies da i den varme Sommerid, hvorved Ukrudtet bliver obelagt paa en nem og billig Maade, og Marken bliver bekvem for Hveden, idet Kloveren virker som Gjødsel. Alle Jordarbejder her i Landet paavirktes af den høje Arbejds løn. Den amerikanske Landmand følger derfor det Princip at velge den Sedart, som er i høist Pris og koster mindst Arbejde. Som Selveier af Jorden behøver han ikke at spørge nogen Jorddrot om, hvorledes den maa drives, og han ordner sin Drift allene efter Arbejdsomkostninger og Prisen paa det Produkt, som bliver mest efterspurgt. I alle Lande har hver Mand sin forskjellige Anskuelse i dette Stykke, og her som overalt finder nogle Landmænd det fordelagtigst at holde den meste Jord under Plogen, medens andre i samme Egn antager, at de vinder et større Nettoudbytte ved Kveghold.

Lige indtil Nengefrisen sidste Efteraar havde

Eiendomspriserne i Vest Kanadas bedste Egne gennem adskillige Aar været stadigt i Stigende. For Tiden var der slet ingen Omsetning, og Priserne daledede. Man havde bygget store Forhaabninger paa de to nesten ligeløbende Jernbanelinier, som paa forskjellige Punkter gennemskjærer Vest Kanada og forener Michigan med Ontarioproven. De fuldførtes i kortere Tid, end man skulde have ventet, og dertil bidrog de høie Priser, som fremkaldtes derved, at Høsten i Europa var slaaet feil flere Aar itref; Produktionen fik herved en Stund et uhyre Opsving, og der blev spekuleret vildt i Jorder. Jeg har saaledes i denne Egn af Kanada seet Eiendomme, som kun tilbids var ryddet og dog solgtes for 17 Spd. pr. Maal, medens de nu knapt er verdte Halvparten. Let, sandig Lerjord af god Bonitet men kun halvvejs ryddet holdes endnu i en 9 Spd. pr. Maal. Det er denne temmelig høie Pris i Forening med Befolkningen ved at rydde Trerne som driver Udvandrerne vestover, hvor bedre Jorder med ligesaa let Transport kan kjøbes for mindre, end det her koster at rydde Trerne.

Klimaet er gunstigere for Agerdyrkingen i Vest end i Ost Kanada, da her er kortere og mildere Vintre. Men Ost Kanada er mindre hjemfagt af Sump og andre Febre. De Sygdomme, som fremkaldes af Sumpstaage, den farligste Sygdomsskilde i Nordamerika, har mindre at betyde ja hore aldeles op i et magert, koldt Land, thi de foranlediges ved frodig Vegetation og fede Jordbund og neres ved overordentlig Hede og Fugtighed. Jo større Befolkning en Egn i Nordamerika af Naturen har Evne til at underholde, desto mere er den udfat for saadanne Ubehageligheder. Den fede, opfyldte Jord ved Flodbredderne, sydfor den 45de Breddegrad er lige udfat for Sumpfeber v. s. v. hvad enten det er i Kanada eller i de forenede Stater, og Sygdommen tiltager mere eller mindre i Styrke med den større Sommersvarme og Fugtighed. Nybyggeren kan træffe sit Valg med fuldkommen Sikkerhed om Udfaldet. Den fattige Jordbund med mager Vegetation og ublidt Klima er fritagen for Sumpfeber, men fremmer Forkølelser og Brystsygdomme. Den fede, overstrømmende frugtbare Jordbund, hvor Naturen paa alle Maader hjælper Mennesket til Ronen for dets Arbeide, neres ogsaa den frodige Planteverd, ved hvis Hentaaften der fremkommer Feberluft. Men efterhaanden som disse rige Egne befolkes, svinder Vegetationens Overmaal, og Feberluften tager af. Dette er en almindelig Erfaring saavel i Amerikas østlige Stater som paa de frugtbare Floder i det østlige England. Vist er det, at Befolkningen trods Febertaagen og dens følger stadigt søger hen til de rigere Egne og der faar en hurtigere Tilvæxt. Vest Kanada er federe end Ost Kanada og sterkere befolket; men der findes længere mod Vest endnu rigere Strefkninger, hvor Arbeidet betaler sig endnu bedre, og skjønt Helvæden under den nuværende Tilstand der i Landet er udfat for større Fare, er det dog

ti Gange saa sterkt befolket, thi der, hvor Folt hurtigst og lettest kan erhverve sig en uafhængig Stilling, der strømmer de til.

Inden jeg forlader Kanada og ved Detroit kommer ind i de forenede Stater kan jeg ikke undlade at omtale en Sag, som fortiden levende besjefstiger Provindsen og virkelig har Betydning for hele Befolkningen, nemlig Aabningen af en ny Vej gennem det britiske Territorium fra Kanada til det stille Hav paa Amerikas Vestkyst.

Den uhyre Strefkning, hvortil man nu foreslaar at aabne Udgang ved disse Vete, har man hidtil betragtet som umulig at opdyrke — paa Grund af Klimaet — og kun skiftet til at frembringe Peltsværk og Huber. Saaledes er den bleven benyttet af Hudsons Bay North West Kompagnierne lige siden Franskmændenes Udriivelse af Kanada. Allerede fra 1805 af begyndte Lord Selkirk at arbejde paa at faa koloniseret denne Egn, hvilken han personlig kjendte og ansaa for at kunne underholde en Befolkning af 30 Millioner; men ved en Række Uheld og Forhalinger blev hans ivrige Bestrebelse tilsidst kvalt til Jorder for Peltsværkshandelen. Nære Undersøgelser har vist, at Klimaet ikke hindrer Landets Bebyggelse. Man siger, at alle de i den koldere tempererede Zone hjemmehørende Kornsorter kan avles her i Overflodighed. Her er Boffelstokkenes rette Hjem, og at de her findes i uhyre Antal beviser, hvor rige Stetterne maa være paa Gæs hele Aaret igjennem. Andre, som maasse ser Sagerne i et altfor gunstigt Lys, forsikrer, at her er et Land fire Gange saa stort som Norge, med frugtbar Jordbund, seilbare Floder og Stenful i Overflodighed, fortiden nesten ganske ubeboet men fuldkommen skiftet til Bebyggelse. De sammenligner dette upaaagtede Lands Stilling med Tilstanden i Europa under Romernes tidligste Udvidelse, da Gallien, Skandinaviens og Britanien betragtedes som vilde Egne, der kun passede for Barbarer, og de venter med det allerførste fra den gamle Verden en sterkt Tilstrømning af Nybyggere, som vil bemegtige sig Landets naturlige Jorder.

Vist er det, at denne vide Strefkning ikke længere bør ligge hen uden at kendes og undersøges. Der skal allerede have været et Selskab paa Opdagelser ved den sydlige Saskatchewan's Kilder, og Hudsons Bay Kompagniet maa være i Besiddelse af mange vigtige Oplysninger derom. Efterkommerne af de første Nybyggere, som Lord Selkirk i 1812 sendte til Røde Flod, er endnu bosiddende paa Stedet, men de Trængsler, de har gennemgaaet, maa vistnok bidrage til at nedstemme de lyse Forhaabninger, som Adskillige nere om dette Lands tilkommende Storhed. Vi forbigaa deres Stridigheder i de første Aar med North West Kompagniet; i 1818 hjemfagtes de med en Landeplage, Greshopper, som nesten odelagde hele deres Høst; det følgende Aar var Udeleggelsen total. Et Dienvidne beretter, at disse Insekter fremkom i Masser paa 2—4 Tommers Tykkelse; Vandet vrimlede af dem. Rangsmed Floden kunde man finde dem i Dyrger lige

som Tangbunker og skyle dem op med en Spade. Alle mulige Bekster blev enten forterede eller afgravede ligetil Stikken. Nybyggerne ernerede sig Vinteren over ved Jagt, og det paafølgende Foraar lyffedes det dem ved uhorde Anstrengelser at faa hentet Saakorn fra Mississippibalen. Indtil 1826 havde de nu Fred, men baade i det Aar og i 1852 satte Floden deres Kornmarker under Vand. Greshopperne vendte tilbage i 1856, gjorde forferdelig Skade paa Seden i 1857 og truede med fuldkommen Odeleggelse i 1858, men Forsynet afvendte Faren. Trods disse gjentagne Ulykker befinder Selskabs Koloni sig i en blomstrende Tilstand, uagtet Beboerne intet andet Marked har for deres Produkter end en ubetydelig Afsetning til Hudsons Bay Kompagniet.

I St. Pauls talte jeg med Borgermesteren, som i de sidste 14 Aar har deltaget i Forverts-handelen ved Pembina paa den amerikanske Side af Grendselinien ved Røde Flod. Han har opholdt sig i den engelske Koloni paa alle Aarets Tider og kender intet Land, hvor Indbyggerne fore et saa overflodigt og mageligt Liv. Deres Jorder strekker sig en 4—6 Mile langsmed Floden. Ved ubetydelig Anstrengelse kan de producere Alt, hvad de behøver. Floder og Søer vrimler af Fisk, og Landet har Bildt i Mengde. Men Sommeren er kort, og Vinteren lang. Det Beste ved Klimaet er dog, at der er Fare for tidlig Frost, som salmdelighed kommer i September men undertiden i August og hindrer Kornet fra at modnes. Dog er det sjeldent, at Høsten herved odelægges. Greshopperne er mere at frygte for. Men Befolkningen, hvis Antal nu beløber sig til 4000, er i Tiltagende; den bestaar mest af Skotter og franske Kanadiere. Borgmesteren havde aldrig været ved Sastatchewan, men Dalen havde han ofte hørt beskrive som særdeles frugtbar. I alle de Dale, han havde seet deri Landet, bestod Jordbunden af fedt Blaaler, og i Nærheden af Floderne er der fuldtop af Sommer. Agerdyrkning er ikke bleven videre drevet, da de hverende Indianere lever ubelukkende af Bildt og Bøffelkjød. Korn avle de ikke, et heller spise de det. Kjød spise de hver Dag hele Aaret igjennem, og der regnes 7 Pd. om Dagen til en Mand og 5 Pd. til en Kvinde.

Det vilde heller ikke gjøre Hudsons Bay Kompagniet noget vesentligt Afbryd i Skindhandelen, om dets Monopol paa denne Dal ved Sastatchewan og Røde Flod ikke blev fornyet. Det faar alle sine bedste Skind fra Mackenzie Floden og det vidtstrakte Land mod Nord og V. Fra disse frugtbare Egne erholdes derimod for Tiden nesten intet andet end Bøffelhud og disse er af ringere Betydning.

Forresten er det mig virkelig nesten uforklarligt, at et Land saa langt inde skulde kunne betale sig at opdyrke, saalenge der er bedre Prærieland i Overskødighed at faa over 140 Mil nermere. Der er ogsaa en Bansteligthed der ved, som endnu ikke er bleven berørt, nemlig

Fiendtlighederne med Indianerne, som her udgjør en meget krigerisk Race, der hidtil har bragt alle Hudsons Bay Kompagniets Forsøg paa at danne faste Kolonier til at strandes.

Detroit er for Nordamerika hvad Strædet ved Konstantinopel er for Europa; herigjennem gaar Seiladsen paa St. Laurentsfloden og de nedre Søer til de tre store Indsøer dybere inde i denne Verdensdel.

Detroit er en meget vakker By med en smuk Beliggenhed ved Floden.

Gjennem Staten Michigan reiste jeg meget hurtigt, og Veien gik gjennem Egne, som kun tildels var ryddede og temmelig sandede, men maleriske, med følgende Sletter og mange klare Strømme; jeg stal derfor kun omtale et enkelt Punkt af praktisk Interesse. Det har vistnok hjemme ofte forundret de Rejsende paa Jernbanerne, at Logføreren og Fyrbøderen uden Nødvendighed staar udsatte for Vind og Veir. I de koldeste Netter, i Slud og Storm maa disse to Mænd, paa hvis Omhu og Samvittighedsfuldhed hele Togets Sikkerhed beror, fare gjennem Luften i en rasende Fart uden Ly eller Skul. I Amerika har disse vigtige Personer et lille Hus med Tag over Hovedet, med Glas foran og paa Siderne, men aabent bagtil, og derinde kan de udføre de fleste af deres Forretninger uden at udsættes for Veiret til ingen Nytte, og de kan holde godt Udlig uden at miste Helbredet.

Jeg var nu ankommen til den nye Hovedstad i „den vestlige Verden“, som Washington kaldte det og som Penn spaaede, engang vilde blive et stort og herligt Land. Mississippibalen ovenfor Cairo omslutter paa den vestlige Bred Illinois og Wisconsin, paa den vestlige Missouri og Minnesota, og den indeholder rimeligvis den største Strefning frugtbart Land paa hele Jordens Overflade. I samlet Udstrækning overgaar den Norge, Sverige, Danmark og Island tilsammen. Og denne uhyre Landstrefning er ikke blot gjennemskæaret af talrige Jernbaner, som sætter den i direkte Forbindelse med Montreal, New York og Philadelphia, men mod Nord har den gjennem Søerne og St. Laurentsfloden, mod Syd gjennem Mississippifloden en uafbrudt Forbindelse med Atlanterhavet.

Det mest slaaende Bevis paa dette herlige Lands store naturlige Rigdom og Overskødighed er Kornhandelens Historie i Chicago. I 1820 var Staden en indianer Landsby; nu er den blevet en stor By paa 120,000 Indbyggere med vidtstrakte Bolværker og Kornmagasiner langs Kanalen, som fører ud til Michigan Søen, og med Gader, offentlige Bygninger, Kirker og Privathuse, som kan maale sig med Londons. Chicago er Midtpunktet for et udstrakt System af ferdige og halvferdige Jernbaner. Og dog er det kun tyve Aar siden den første Skibslandning afgik herfra — med en firti Tønder Hvede! I 1837 beløb Udførselen sig til omtrent 25 Td., i 1847 var den stegen til over 170,000 Td.

og i 1857 til omkring 4,500,000 Tdr.! Chicago og hele dens Velstand hidrører alene fra den Fortjeneste, som Dverfskuddet af Avlen i en lille Del af dette vidunderlige Land kaster af sig i Handelen. Og betragter vi blot Illinois for sig, hvor Chicago er Handelens Hovedstad og Havn, vil dette Dverfskud, som allerede er meget betydeligt, vere istand til at forøges til det dobbelte, efter som man endnu kun regner, at en Tiendedel af de frugtbare Jorder i denne Stat er bragt under Dyrkning.

Skjont dette nu er en Kjendsgjerning er det dog udenfor al Tvivl, at dette Land er blevet altfor hurtig og rigeligt forsynet med Jernbaner, da disse fortiden langt overstrider hvad Illinois trenger. De fremkaldtes ved Tilstande og Omstendigheder, som dristige Spekulanter ikke lagde Merke til, var Undtagelser fra Regelen. Flere Aar itref var Hosten i Europa sjaaset feil, og under Krigen med Rusland standsede al Tilførsel fra det Sorte Hav; herved forøgedes Efterspørgselen efter Vestamerikas Afgrøde, Hveden steg paa engang til det dobbelte, og saaledes blev Dyrkningen af Prærierne uhyre fordelagtig. Thi allerede i det første Aar kan man med Fordel saa Hvede i den nyopbrudte Jord paa saa stort et Stykke, man vil og har tilstrekkelig Arbeidskraft til. I mange Tilfælde indbragte den første Høst mere end det dobbelte af, hvad Jorden havde kostet; derfor var Fristelsen til at ned sætte sig paa saadanne Jorder saa stor, at Folk med Familie forlod deres fattige Jorder i de østlige Stater og Nedre Canada, og strømmede i tusinder hen til dette herlige Strøg. Paa to Aar steg Hvedeudførselen fra en halv til noget over to Millioner Tønder. I samme Forhold steg Handelen med Sommer, som behøvedes til Huse og Gjerder paa de nye Eiendomme. Da der uventet stilledes saa betydelige Fordringer til Jernbanernes Krefter bragte dette flere af dem til at anskaffe en Driftskapital, som svarede til Transporten i et fuldt befolket og opdyrket Land, idet Banens Direktører forhastede sig med den Slutning, at dette pludselige Held vilde holde sig, ja endog stige. Der begyndtes paa nye Baner i alle Retninger, af Eiendomspekulanter der paa Stedet og af Andre, som ikke var sene til at søge Fordel ved den Strøm af fremmede Kapitaler, som disse gyldne Udsigter naturlig ledede mod Vest. Afskillige af de større Baner havde allerede tidligere faaet reist de fornødne Kapitaler i Forventning af en stigende Transport; disse Forventninger var nu mere end opfyldte, og fjernt boende Aktiehavere*) saa ingen Grund til ikke at stole paa de lyse Forhaabninger hos Direktorerne, der selv med Letthed kunde lade sig narre ved Synet af saa hurtig en Fremgang.

Midt under denne Dverspending brød Pengekrisen i forrige Aar ind over dem. Hvedepri-

serne faldt til det halve, Landmændene vegrede sig ved at selge, Fragtpriserne paa Søerne faldt ogsaa til det halve, og i Jernbanens Indtægter og Forretninger begyndte en lignende Dalen at vise sig. De lavere Priser holdt sig hele Vinteren og Foraaret, og derpaa fulgte en Marsag til endnu større Modløshed — en overmaade fugtig Sommer, hvorefter der pludselig kom en uhyre Hede, som paa mange Steder nesten fuldkommen ødelagde Hveden, paa andre Steder formindskede Afgrøden til en daarlig Middelhøst. Dveralt var Sommeren saa ugunstig, at man allevegne tydelig kunde se Virkningen deraf. Efter saadan en Sommer maatte Efteraaret naturligvis blive usundt, og den daarlige Høst i Forbindelse med legemligt Ildbeholdende har temmelig meget forknyttet Landmændene. Døde Tidender rygtes snart. Flytningen fra de østlige Stater standsede, og Indvandringen fra Udlandet saagodtsom ophørte.

Inden jeg gav mig til nærmere at undersøge enkelte Punkter i Landet var det mig om at gjøre at forskaffe mig et Overblik over hele Landet, som kunde veilede mig ved Valget af enkelte Punkter til nærmere Besigtigelse. Jeg gennemreiste derfor først den hele Stat paa Central-Jernbanen fra Nordost til Syd og fra Syd til Nordvest. Staten Illinois strækker sig fra 37 Gr. til 42 Gr. 30' nordlig Bredde og ligger paa samme Bredde som Spanien og Italien.

Lige udenfor Chicago begynder Prærien, som i Nærheden af Michigan-Søen er lav og fugtig og derfor bedre stiftet til Græsange og Fedrøst end til Kornavl. Derefter begynder Landet at høine sig, og paa de næste 3—4 Mile bliver Dverfladen tør og bølgeformet; Jordbunden er sort Muld paa 12 til 30 Tommers Dybde; Undergrunden Ler eller en Blanding af Ler og Grus. Herfra til Kankakee Floden, den første store Strøm, vi kom over, er Prærien en Række af lange, lave Jordbølger. Jordbunden er af særdeles ensformig Bestaaffenhed, og det vide, aabne Landskab oplives kun af enkelte spredte Gaarde. Hvor Prærien henligger udyrket er den bedekket med langstraet, grovt, bølgende Græs paa tre fire Fods Høide; i Forbydningerne er Græsset saa høit, at det fuldkommen skjuler Kveget, som græsfer. For vi naa Kankakee kommer vi gennem en Koloni af 800 franske Kanadiere, som har bestaaet og gjort Fremgang i de sidste 15 Aar. Hver Nybygger har omtrent 160 Maal, og Jorderne ligger langsmed parallelle Bælte, som i rette Vinkler løber ud fra Jernbanen.

Byen Kankakee ligger meget smukt ved Floden 9—10 Mile sydfor Chicago. For fem Aar siden fandtes her ikke et Hus; nu tæller Byen allerede 3,500 Indvaanere, har meget gode Gaarde og Butikker og er Midtpunktet for en rigtig Kornegn, som giver et Extratog om Dagen frem og tilbage mellem Byen og Chicago nok at bestille. Jorderne bag Byen bestaar af frugtbart, sortmuldet, sandet Ler med Kalkstensunderlag; de

*) Ogsaa mange Nordmænd i Amerika lod sig forlede til at tage Aktier i disse Jernbaner, hvorfor de nu, da Indbetalingen er forbaanden, kommer til at stå

passer ypperligt til Havre og Poteter og berer frodigt Gæs.

Hinsides Floden løber Veien de neste 10—12 Mile gjennem uafbrudt Preriland mere eller mindre besaat med Huse og Gaarde. Hele denne Strækning er god Jord, og skøndt Jernbanen hyppig flere Mile itret løber i fuldkommen lige Linie, er den jævne Egn dog kun meget sjelden en ensformig Flade, hvilket man strax bemærker ved den forskjelligte Dybde af Gjennemskjæringerne og Dypfyldningerne langsaa Banen. For hver anden Mil passer vi en Station, omkring hvilken en By er isærd med hurtigt at danne sig; midt i den treffes ofte en Dampmølle, som er istand til at levere over 170 Tdr. Mel i Dognet.

Urbana, 20 Mile sydfør Chicago, er en blomstrende By og Jernbanestation med henved 4000 Indvaanere. Kvegholderne her betaler høie Priser for de bedste Racers, hvormed de foredler deres Besætninger; ved Stationen traf jeg saaledes en Mand, som det foregaaende Aar havde betalt 2250 Spd. for en engelsk Tyr af Kortshorns Racen. Jordbunden har et meget mørkt og fedt Udseende. Sedvanlig kan man selv paa den fladeste Mo hist og her i Synskredsen skimte Grupper af Skovtræer, men de bliver hyppigere sydfør Urbana og lige til Mattoon, som ligger omtrent 27 Mile sydfør Chicago; her senter hele Landet sig omtrent en 80 Fod, og her opbør den lange Strækning af mørk, leret Steppe, som nu afløses af de graalige Hvedejorder i det sydlige Illinois. Den aabne Mo treffer sig sammen, og de Skove, som allevegne findes langsmed Løbet af Floderne og Strømmene, synes ikke at ligge over en Hjerdingvei fra hverandre. Jordbunden indeholder mere Kiseljord, end den mørke Jord paa de høiere liggende Stepper, og den passer bedre til Vinterhvede, som sjelden undlader at give en god og smuk Afgrøde. Den skal ogsaa egne sig godt til Gæsgange, men den giver ikke saa megen Mais og Havre, ei heller passer den saa godt til Poteter og Kunkelroer, som trives saa ypperlig paa den sortmuldede Preri. Men Egnen har et mere malerisk Udseende, og i Skovene er der større Afveksling; den hvide Eg naar saaledes en betydelig Høide i dem. I denne Del af Staten findes ogsaa Stenful og Sandsten i Masse, og Veiret om Vinteren er undertiden saa mildt, at Kveget i gunstige Aaringer kan gaa ube hele Aaret om paa Stepperne og behøver lidet eller intet Foder. Fra dette Punkt til Centralia, hvor Banen forener sig med Hovedbanen, og endnu længere sydpaa en 50 Mile sydfør Chicago, vedvarer den samme hvidgraa Steppejord.

(Fortsættes).

Til Brug ved Dyrskuer.

Undertegnede agter at udgive følgende Skrifter, som maatte turde blive passende til Udbe-

ling ved Dyrskuer, og dersom større Partier rekvireres til nævnte Brng, ville de blive solgte meget billigere end den sædvanlige Bogladepris,

1. **For Tids bedste Hundsyracer, fremstillede i atten Tegninger efter Naturen af Rjorboe, Volkens, Volk, Corbet, Davis, Ekeman-Alleson og flere.** Kylograferede af Henneberg & Rosenstand. Med Text af Undertegnede. Dette lille Billedværk antages at blive passende til at uddele som en Anerkjendelse til Almuesmænd, der fremstille vakre Kreaturer til Dyrskuer.

Bogladeprisen vil blive 60 Skilling, men ved Subskription paa 25 Expl. kun 40 Skill. og

— = 50 — = 30 —

2. **Om Betingelserne for at en Ko skal kunne ansees præmie værdig.** Foredrag holdt af Undertegnede ved Tellemarks-Dyrskuet 1859.

3. **Om Betingelserne for at en Hest skal kunne ansees præmie værdig.** Foredrag holdt af Undertegnede ved Hestudstillingen i Gudbrandsdalen 1859.

Dette Foredrag har allerede staact at læse i flere Aviser; men vil nu blive udgivet særskilt.

Begge disse Skrifter ville blive forsynede med Tegninger, og antages at egne sig til gratis Uddeling mellem samtlige Udstillere ved Dyrskuer. Bogladeprisen vil blive 6 a 8 Skilling for hver, men ved Subskription paa 100 Expl. kun 3 a 4 Skilling.

Landboforeninger, Amtsformandskaber, eller Andre, der muligens maatte ønske Partier af Alle eller Noget af disse Skrifter, bedes om, at indsende sine Requisitioner til Undertegnede for den 15de Juli dette Aar. Betalingen erlægges først efter Bøgerne's Modtagelse.

Christiania i Mai 1860.

Johan Lindeqvist,
Agronom.

Indlandet.

Drammen den 25de Mai. I de sidste Dage har Elven været betydelig, saa at Strømmen nu begynder at gaa temmelig stærk, idag har flere Flaader tornet an mod Brokarene, og uagtet store Anstrængelser er det endnu ikke lykkeligt at saa dem løs. At man sætter ned saa store Flaader i saa stærk Strøm, er lidet forsvarligt, især naar det foregaaer med lidet Folkehjælp, da det er umuligt for de Par Mand, som almindeligvis findes paa en saadan Flaade, at regjere den, naar Strømmen faar Overhaand. Efter hvad der er os berettet, har den stærke Strøm ved Dvæ Sund idag kostet et Menneskeliv idet en Roier, som skulde hugge fast med Raadshagen, gjorde et Feiltag og styrte overbord;

han blev siebtelig revet under af Strømmen og stod ikke til at redde.

Hønefød den 23de Mai. Vandstanden er i de sidste Dage steget betydelig paa Grund af det hyppige Regn og mildt Veir og som Følge af dette pludselige Omflag vil der rimeligvis blive en ualmindelig Flom efter den Mæsse Sne fra afvigte Vinter. I Skollerudskoven i Nardalen er atter skudt en Bjørn, ligesom Proprietær Chr. Dypen i Sognedalene ogsaa nylig har nedlagt sin 6te Bamse.

Tønsberg. I den mod Byfogden i Tønsberg og Sorensskriveren i Søndre Jarlsberg af det Offentlige anlagte Sag skal der nu være falden Underrettsdom, hvorved Byfogden for Dvertrædelse af Kriminallovens Kap. 24, §§ 27, 28 og 14 og Sorensskriveren for Dvertrædelse af samme Kapitels § 28 ere tilpligtede at bøde til Statskassen respektive 200 Spd. og 50 Spd. Man vil erindre, at Oprindelsen til denne Sag var en Dverfaldshistorie, der passerede i Nærheden af Tønsberg og for hvis Skyld nogle Borgere og Sommer blev arresterede, idet man stod i den, som det omfærd viste sig, feilagtige Formenting at man i disse havde truffet de Skyldige. De afholdte Forsører ledede derefter til, at der efter Foranstaltning af Justits-Departementet om vedkommende Embedsmænds Forhold, og dette havde igjen tilfølg, at den her nævnte Sag blev anlagt.

Elverum den 20de Mai. Efter privat Meddelelse fortælles at Skillingfjøs Jernværk fornylig er af den stærke Vandflom næsten sat under Vand, og at Arbeidet har maattet ophøre derved.

Støren den 21de Mai. Ogsaa paa denne Kant ser man med Bængsel Omflag i Veiret imøde, at Engene kunne grønnes saavidt, at Kreaturene kunne finde den nødvendige Føde ude, da Fødemangel begynder at blive temmelig almindelig paa Grund af allfor stor Kreaturbesætning. Det er ellers forunderligt at Folk endnu ei have faaet Vænen opladte for, hvilken slet Regning det dog svarer at fuldføre sine Kreaturer, ikke at tale om den store Synd man begaar imod de stakkels Dyr, der ei kunne klage deres Nød. Det ene Aar efter det andet faar man en dyreligt Erfaring i denne Henseende; men en gammel Vane er ei god at aflægge. Det Sogn, hvor man i Regelen pleier at være godt forsynet med Hø, nemlig Sognedalene, har ogsaa i dette Foraar havt saa rigeligt Forraad at det har kunnet afhjælpe Nøden i mange andre Bygder, og det er nu længe siden at man begyndte at føre store Høtransporter hver Dag nedover Dalen ligetil Leinstranden, og mangen vakkert Skilling er herved taget ind. En stor Mangel paa gode Sædepoteter har ogsaa dette Aar fundet Sted i Gulddalen, da Torsvaadendehed er almindelig; men ogsaa i denne Henseende har Sognedalene afhjulpet Mangelen.

Mandal den 23de Mai. Den 19de ds. fandtes en Vaad at være drevet ind til Øismersken. Den skal tilhøre Christen Griksen Berge som den 18de om Aftenen i bemeldte Vaad var afaaet fra Kleven til sit Hjem, og da man senere ikke har hørt noget fra ham, antages han at være druknet.

— Paa Gaarden Rosland i Halsaa Sogn skal Gaardmand Ole Olsen Rosland den 14de dennes

have hængt sig. Om Formiddagen havde han med Kone og Børn arbejdet i Marken, tilshyneladende i godt Humør og da de havde spist til Middag, bad han Kone og Børn at gaa i Forveien, han havde først noget at udrrette saa fulde han kunne efter. Da Konen havde ventet forgæves i 2 Timer, gik hun hjem for at se til ham og fandt ham da til sin store Forfrættelse hængende i Læden.

Dyrø den 27de Mai. I de første Dage af tilendebragte Uge havde vi paa denne Kant en mild og drivende Temperatur; siden i Onsdags derimod er der, til de fleste Tider under en kjoelig, tildeels taageblandet Luft, som fremdeles endnu i Aften er den herskende, faldt en søvn sin Støvregn, hvilken heller ikke har været velkommen for den i Jorden nedlagte Sæd, som allerede har spiret; der er saaledes Udsigt til at man for denne Egnss Vedkommende, hvis nogen Sommervarme snart indtræder, tør gjøre sig Haab om et nogenlunde godt og frugtbart Aar.

Paa Nedlægningen af endel Potetes nær, er man langs Kysten heromkring saaledes særdig med Vaarvindingen, men nogle Mile op i Landet skal man efter. Sigende staa langt tilbage dermed. Først hen i indtraadte Uge, tør der i det tidligste næres Haab om der vil blive tilstrækkelig Næring at finde for Kreaturene paa den saakaldte Bumark eller Sommerhavn; man har saaledes til denne Tid, for saavidt muligt at skaae det egentlig dyrkede England for Vaarbete, maattet holde ved med den iaar stedfindende kostbare Staldfodring og kun enkeltvis sluppet Kreaturene ud midt paa Dagen for at indaaende den friske Vaarlust.

U d l a n d e t.

Tydsland. Karlsruhe den 20de Mai. Kammerudvalgets Betænkning i det kurfyrstelige Anliggende gaar ud paa at opfordre Regjeringen til at virke for Gjennemførelsen af Forsætningen af 1831; Stænderne maatte udsandre forbundstridige Bestemmelser af Forsætningen.

England. Great Eastern. Redaktionen af "Voteborgs H. og S. Tidn." beklædte, at den fra det store Londonke Skibsklaringshus Seymour Pearce & Komp. har erholdt Meddelelse om, at dette den forstkommende Ude Junt expederer Kjømpedampskibet "Great Eastern" fra Southampton til New-York. Af første Klasses Passagerbilletter, der for Tur og Retur koste 40 £ster., er kun nogle faa tilbage.

— "Morning Post" meddeler, at Majoriteten af Lorderne mod Lovudkastet om Papirskatten tæller saa mange Tilhængere af Regjeringen iblandt sig at Bortumet ikke kan betragtes som nogen Partiseir. Ministeriet antager altsaa Dverhusets Afjorselse og vil bibeholde Skatten.

Frankrig. I Tarkes har været afholdt en landsøkonomisk Udstilling, hvor Statsminister Fould har holdt en Tale. I Slutningen siger han: Det til Nødsighed tilbagevendte Frankrig ved, at Keiseren er stærk nok til at indgyde Alle Ugtelse for hans Rettigheder, og Keiseren er en allfor loyal Nabo

og en allfor tro Allieret til, at han vilde true Andres Rettigheder.

— Ifølge en Skrivelse fra Paris til Kölners Zeitung har den franske Regjering besluttet at oprette en regelmæssig Dampskibs fart imellem Marseille og Palermo, „for at afskylpe den Ulempe, som flyder af de indløbende modsigende Efterretninger fra Neapel og Sicilien.“

Rusland. „Morningpost“ for den 24de bemærker: Rusland har ved Traktaten af 1856 erholdt Ret til at besvare sig over Tyrkiet hos Stormagterne. Naar en Konference træder sammen, maa ovennævnte Traktat danne Grundlaget for Forhandlingerne, og der er ikke Grund til at befrygte nogen Majoritet for Rusland.

Italien. Efterretningen om Insurrektionen paa det neapolitaniske Fastland har ikke stadfæstet sig. Garibaldi's Stridsfæller, der tilsligtede et Indfald i Abruzzerne, ere paa Savours Foranstaltning bleve afsvøbende. „Patrie“ erklærer for vist, at Garibaldi ikke har begivet sig til Sicilien.

— Palermo den 16de Mai. Garibaldi befaandt sig den 15de i Ucano, hvor en Føgtning fandt Sted; Regjeringstropperne bleve kastede tilbage.

— Genua. I Neapel herskede den 13de megen Bevægelse. Rygget vilde vide, at et mod Garibaldi udsendt Jægerregiment var blevet tiltetgjort.

— „Morning Post“ den 19de. Garibaldi's Skarer rykke frem mod Palermo; der har ingen Føgtning fundet Sted.

— Neapel den 18de. Ved Calatafimi er en Skare Garibaldi'ster bleven heftig angreben med Bajonetten af Regjeringstropperne og fuldstændig sprængt. Insurgenterne mistede en Fane og flere Døde og Saarrede, deriblandt en af Anførerne.

— Fra Neapel meldes den 16de over Turin: Ved en Demonstration i Palermo den 13de vægrede det 6te Regiment sig ved at flyde paa Folket. Salzano havde ifinde at lade Regimentet dicimere. Sex Officerer ere gaaede over til Insurgenterne; syv ere arresterede. Regjeringen agtede at udnævne Kongens ældste Broder, Greven af Trani, til Vicekong og at udstede en Amnesti som om det hele var forbi.

— Føgtningen ved Calatafimi har ikke været af videre Betydning. Filangieri er sendt til Sicilien for at hindre Drettelsen af en særlig Regjering. Regjeringen har lovet Amnesti og Konstitution. Spanien har paa Neapels Bøgsøring om Hjælpetropper givet Tilfagn om sin moralske Understøttelse.

— „Morning Post“ for den 20de bekræfter at Kongen af Neapel har sendt General Filangieri til Sicilien for at tilbyde Insurgenterne Generalamnesti og en Vicekong med en særegen Regjering.

— Fra Neapel meldes den 19de, at Udsaldet af Føgtningen ved Calatafimi var uafgjørende. Tropperne vare vendte tilbage til Palermo, hvorfra der derpaa var udsendt 6000 Mand for at forfølge Insurgenterne. Antallet af de Sicilianere, der have sluttet sig til Garibaldi, anslaaes til 6000.

— Provvisoren af Bologna skal føres til Turin fordi han har vægret sig ved at udføre Regjeringens Befalinger.

— Fra Rom erfares at General Lamorciere paa Grund af Garibaldi's Foretagende har den 14de affendt Tropper i Retning af Orbitello.

— Fra Neapel telegraferes den 20de, at Regjeringstropperne have ligget under i Træfningerne den 15de og 16de. Marreste, hvilken By beherstker Udgangen til Palermo, er indsluttet af Garibaldi's Tropper. Insurgenterne marschere mod Palermo.

— Lanzas Proklamation er forbleven uden Birkning. Det hedder at Tropperne snarest muligt ville rømme Palermo. Ifølge officielle Depescher ere stærke Troppesdelinger dragne ud for at tiltætte Resterne af de ved Calatafimi adspaltede Garibaldi'ster.

— „Patrie“ af 21de meddeler, at en pavelig Oberst har vundet betydelige Fordelse over et i Kirkestaten indtrængt Friskarekorp.

— „Times“ for den 22de beretter, at den neapolitaniske Armee har lidt et totalt Nederlag ved Palermo imod Garibaldi's Tilhængere.

— Turin den 25de. Fra Palermo meldes den 24de, at Garibaldi havde nærmet sig; Høiderne, der beherstke Staden, ere besatte af Insurgenterne; der ventedes hver Dieblit et Angreb.

„Patrie“ melder omtrent det Samme. Garibaldi har taget Diktaturet over Sicilien.

— Fra Neapel meddeles den 27 f. M. i „Donauzeitung“, at Garibaldi'sterne fuldstændig forsprængte, og beslyde hinanden gjensidig forsvædet. Garibaldi siges at udflyde sig; men ifølge et senere Telegram fra Neapel under 29de f. M. meddeles: Med et engelsk Rigsdampskib, som er ankommet hertil har man Efterretning om, at Palermos Befolkning har gjort Dynd og at Insurgenterne ere rykkede ind. Den neapolitaniske Flaade og Citadellet bombardere Byen.

— „Observer“ af 27de vittor: Naar Neapel er blevet frit, vil det trods alle Machinationer blive forenet med Piemont. Drettelsen af et stort italiensk Rige er den bedste Borgen for Freden.

— Fra Palermo den 22de f. M. meldes over Paris, at de deroverende Franskmænd og Engländerne have indflybet sig. Regjeringens Tropper ville forsvare Italien mod Insurgenternes Angreb.

— Turin den 26de. Savoy har erklæret Kæmret, at Mazzas og Savoyens Afstaaelse er nødvendig for Drettelsen af Allancen med Frankrig. Fra alle Sider er Faren for Krig endnu stor. Østerrig har ikke anerkjendt Annexionen og Paven prædikker et Korstog mod Italien.

— Nu begynde endog de pavelige Tropper at svigte deres Fane, ligesom de neapolitaniske. Lamorciere staar sig ikke godt med Officererne, hvem han flere Gange har bebrødet deres Uduelighed, og et Par af dem, hvoriblandt en Oberst Palomba, ere gaaede over til Garibaldi's Korps og have taget hele Kompagnier med sig. Paa Nordfiden af Kirkestaten forøges Friskarerne stærkt, siden de neapolitaniske Tropper drage tilbage til det Indre.

— Ifølge et Rygte skulde General Lamorciere ville søge Uffed.

Lysakers Chemiske Fabrik.

Fra Fabrikken saavel som fra Hr. J. P. Olsen i Skippergaden, Hornark i Grændsen, Schreiner & Norsted ved Torvet og Gnerius Pettersen i Storgaden sælges for 3 Spd pr. Ctnr.

Ublandede svovlsyrede pulveriserede tørre Been

Denne Sort Gjødning har været undersøgt saavel ved Universitetets Chemiske Laboratorium, som ved Nas Centralagerdyrkningsseminarium, og af de derom meddelte Erklæringer hid sættes Følgende:

Disse Resultater vise Præparatets fortrinlige Beskaffenhed, som kan sættes ved Siden af de bedste Sorter af „Superphosphate of lime“ eller svovlsyrede Been, behandlede med en tilstrækkelig Mængde af Svovlsyre. Ved en Tilfætning af Chilisalpeter er dets Virkning som Gjødningsmiddel endnu betydelig forøget.

Christiania den 15de April 1860.

A. Strecker.

Hvad det Præparat af saakaldt sur phosphorsur Kalk angaar, som beredes ved Lysakers Chemiske Fabrik, kunne vi Undertegnede, efter paa Stedet at have erholdt notagtig Kundskab om Tilberedningsmetoden, samt efterat have sammenlignet samme med den Analyse, som Hr. Professor Strecker har udført, og med de Undersøgninger, som ere blevne foranstaltede paa Nas Chemiske Laboratorium, bevidne, at Produktet er godt og uforsættet, uden alle fremmede Tilfætninger, hvorfor vi kunne anbefale samme som et af de bedste Fabrikater i sit Slags, der kan erholdes, saamegetmere som Undersøgelserne ikke ere gjorte efter Prover, der ere os tilsendte af Fabrikantterne, men efter større Partier, der efter eget Valg ere tagne paa Stedet. Vi kunne derfor trygt anbefale dette Produkt, der af Enhver, som vil bruge det, siden kan tilføjes med de for Hensigten passende Stoffe.

Nas den 14de Mai 1860.

F. A. Dahl.

D. Fr. Brunius.

For Interessentskabet:

F. Brandt.

S. Bachle.

Den Ade Frugtudstilling i Bergen bliver afholdt ved Michalis Tid iaar.
Bestyrelsen,

Landeindom.

Et af de smukkeste Landsteder, Cillestend kaldet, i Nærheden af Molde, knapt $\frac{1}{2}$ Mil herfra, er underhaanden til Salgs. Der fødes 6 a 8 Kjør og en Hest, avles 60 a 80 Td. Korn og 30 a 50 Td. Potetes. Husene bestaar af en hvidmalet Baanebygning med 6 Bærelser og Kjøkken, Hjør og Staldbygning, 2de nye Ladebygninger, hvori findes Træstæ, Drostestæ, Haffelmaskiner, der Alt drives med Vand, samt et Skuur, hvori flere store Gryder ere indmurede til Gjødselkogeri af Fiskestoe. Eiendommen, som kan erholdes med Befætning og Gaardsvredskaber, er paa Grund af dens nære Velsiggenhed til Byen særdeles fordelagtig og kan tiltrædes naarsomhelst. Man behøge at henvende sig til Vicekonsul D. Olsen i Molde eller Hr. J. S. Dyre i Christiania.

Et Parti

Pulvergjødning

fra

Jacob Fervell i Molde
forhandles billigt af Johannes N. With,
24, Kongens Gade.

Madklokker af Stobestaa, ualmindelig billige, sælges i Jakobsons Maskinværksted.

Hele eller halve Gaarden Mellem-Mørk i Blakker er tilsalgs ved Overretssagfører Amundsen, Overlærer Møllers forrige Gaard i Kirkegaden.

Christiania Kornpriser.

Indenlandst

Svede, 4 a 4 $\frac{1}{2}$ Spd.
Rug, 3 $\frac{1}{2}$ Spd. a 18 $\frac{1}{2}$.
Byg, 13-16 $\frac{1}{2}$.
Havre 8 $\frac{1}{2}$ a 9 $\frac{1}{2}$ 12 $\frac{1}{2}$.

Udenlandst

Rug østersøst 4 Spd. 12 $\frac{1}{2}$.
Rug dansk 19 $\frac{1}{2}$ 6 $\frac{1}{2}$.
Byg 2radigt 18 $\frac{1}{2}$.
Erter 5 Spd.
Svede 6 $\frac{1}{2}$ Spd.

Christiania Fiskepriser.

Sild, Kjømbd. 5 $\frac{1}{2}$ Spd. pr. Td.
Sild, stor Mid. 5 Spd. pr. Td.
Sild, smaa do. 4 a 4 $\frac{1}{2}$ Spd. pr. Td.
Sild, stor Christ. 18 $\frac{1}{2}$ pr. Td.
Sild, smaa do. 12 a 13 $\frac{1}{2}$ pr. Td.
Storfet 4 $\frac{1}{2}$ 18 $\frac{1}{2}$ pr. Bog.
Midbelfet 3 $\frac{1}{2}$ 12 $\frac{1}{2}$ pr. Bog.
Smaafet 3 $\frac{1}{2}$ pr. Bog.
Rødfisker 8 $\frac{1}{2}$ pr. Bog.

Følgeblad til Skilling-Magazinet.

Christiania.

Trykt og forlagt af W. C. Fabritius.